

Gemeinde / Cumeegn Albula/Alvra

Messadi dalla suprastanza communal Albula/Alvra

per la radunanza communal da
venderde, igls 10 da december 2021

Venderde, igls 10 da december 2021 allas 20.00 ouras ò li la proxima radunanza communal digl cumeegn Albula/Alvra an tgesa da scola Cumpogna a Casti. Igl è d'observar las maseiras da protecziun tenor igl concept da Covid-19.

Tenor art. 3b alinea 1 digl decret da Covid-19 stò mintga persunga purtar ena mascrigna tranter oter an spazis interieurs ed exterieurs d'indrezs e menaschis accessibels alla publicitad. Igl **obligatori da purtar mascrignas** vala er per spazis interieurs ed exterieurs, noua tgi sa radungan parlamaints e noua tgi radunanzas communalas on li.

**Gemeinde / Cumeegn
Albula/Alvra**

Veia Baselgia 6
7450 Tiefencastel

info@albula-alvra.ch

www.albula-alvra.ch

Tel. 081 681 12 44
Fax 081 681 15 88

Messadi per la radunanza communal digls 10 da december 2021

Stimadas votantas e stimos votants

Sa basond allas determinaziuns cantunalas an connex cun la situaziun da Covid-19 pò neir exequeida ena radunanza communal cun observar igl concept da protecziun. Igl domber da persungas n'è betg limito.

I suonda en'infurmaziun davart las tractandas tgi vignan discutadas e deliberadas a caschung dalla radunanza communal digls 10 da december 2021.

Protocol dalla radunanza communal digls 5 da november 2021

Igl protocol dalla radunanza communal digls 5 da november 2021 è nia mess a disposiziun per invista allas votantas ed agls votants digls 12 da november 2021 anfignen igls 11 da december 2021 sen canzleia communal ed er nia publicgia sen la homepage, tenor art. 29 dalla constituziun communal. Igl protocol vign declaro per approvo e vign sottascretg digl mastral e digl protocolist, schinavant tgi aintran nignas protestas anfignen igls 11 da december 2021.

Albula/Alvra: menaschi da reschia “provedimaint d’ava”

- contribuziun «interessenza publica» CHF 1.0 milliun

Igl chint pigl provedimaint d’ava figurescha aint igl chint communal scu finanziaziun speziala. Chegl vign fatg, cura tgi meds èn lias legalmaintg alla destinaziun prescretga per adampleir dueirs publics fixos. Igl cumeegn incassescha taxas tgi covran igls costs ed èn gistas anvers igls caschunaders. Chellas taxas vignan duvradas per cuvreur las expensas per la construcziun, igl menaschi, igl mantignamaint e la renovaziun d’indrezs digl provedimaint d’ava. Angal schi èn avantmang circumstanzas spezialas, corva igl cumeegn igls costs restants cun meds generals.

Taxas, surtot taxas d'attatgs e taxas d'ava, vignan adossadas per cuvreur igls costs dall'equipaziun fundamentala, generala e detagleda. Pigl mantignamaint e la renovaziun d'indrezs da provedimaint d'ava existents on da neir fatgas las reservas necessarias.

Igl mument dalla fusiun dallas vischnancas, igl 1. da schaner 2015, eran documentadas reservas da CHF 1'150'801.37 sen igl conto d'impegn "finanziaziun speziala provedimaint d'ava". Pigls 31 da december 2020 eran las reservas sa redutgeidas sen CHF 462'351.60. Digls onns 2015 anfignen 2020 è mintgamai neida preschentada ena sperdita aint igl chint digl provedimaint d'ava, uscheia tgi las reservas èn sa sminueidas cuntinuadamaintg. Igl onn 2018, tgi ò valia scu onn transitoric anfignen l'implementaziun dalla nova basa legala, ò la sperdita resp. la retratga digl conto d'impegn "finanziaziun speziala digl provedimaint d'ava" munto a radond CHF 380'000.00. Tenor la planisaziun da finanzas 2021 – 2025 nissan las reservas liquidadas anfignen la fegn digl 2025, schinavant tgi las taxas rastessan mademas. Chegl vot deir, per saveir finanztgier igl mantignamaint e las renovaziuns digls indrezs digl provedimaint d'ava existents stuessan neir adossadas taxas d'attatgs spezialas.

Per impedeir chegl ò la suprastanza communal decidia d'adattar resp. d'augmentar las taxas d'ava. L'adattaziun dallas taxas duess d'ena vart neir realisada cun augmentar la taxa fundamentala e da l'otra vart cun ena contribuziun unica "interessenza publica" aint igl menaschi da reschia "provedimaint d'ava".

Augmament dalla taxa fundamentala da CHF 30.00:

La suprastanza communal ò decidia a caschung dalla seduta digls 19 d'otgover 2021 d'augmentar la taxa fundamentala annuala da CHF 120.00 sen CHF 150.00, sa basond agl art. 30 dalla lescha da provedimaint d'ava. Chegl vala a parteir digl 1. da schaner 2022. Per aclas e tgamonas da tgatscha vign la taxa augmentada da CHF 60.00 sen CHF 75.00. Chella maseira effectuescha antradas supplementaras da radond CHF 45'000.00 ad onn. La taxa tenor quantidad da CHF 0.80/m³ resta madema.

Contribuziun "interessenza publica" da CHF 1.0 milliun:

A caschung dalla radunanza communal digls 5 da november 2021 on las votantas ed igls votants approvo d'ena vart l'indemnisaziun per la renunztga agl return digls implants e da l'otra vart igl contract concernent l'utilisaziun dalla forza idraulica dall'Alvra e dalla Gelgia ainten l'ovra electrica Casti vest, chegl an connex cun igl reconcessiunamaint cun las ovras electricas Turitg.

Igl cume gn Albula/Alvra vign indemniso dallas ovras electricas Turitg per la renunzta alla scadenza cun en import unic da CHF 4'130'750.00. Da chella indemnisiun duess CHF 1.0 milliun neir integro aint igl menaschi da reschia “provedimaint d’ava” scu contribuziun “interessenza publica”.

Chel import vign applitgia igl 2022 per l’amortisaziun extraordinaria dalla “viglia facultad dall’administraziun tenor igl model da contabilitad harmoniso HRM1”. Uscheia sa redutgeschan las amortisaziuns annualas a parteir digl 2023 per la dirada d’utilisaziun restanta dad 8 onns per radond CHF 125'000.00 ad onn.

La contribuziun d’interessenza publica ò per consequenza en’unica reducziun preliminara dalla taglia sen la plevaour da radond CHF 70'000.00.

Las maseiras proponeidas dalla suprastanza communal an connex cun l’adattaziun dallas taxas èn risguardadas aint igl budget 2022 digl cume gn Albula/Alvra.

Cun l’augmentaziun dalla taxa fundamentala decideida dalla suprastanza communal e cun la contribuziun unica “interessenza publica” proponeida, savess neir impedeida la sminuziun dallas amortisaziuns. Igl menaschi ed igl mantignamaint digl provedimaint d’ava savess neir garantia. Ulteriouras adattaziuns dallas taxas fissan betg necessarias aint igl proxim taimp.

La suprastanza communal propona ena contribuziun unica “interessenza publica” da CHF 1.0 milliun per sanar las finanzas digl provedimaint d’ava.

Budget 2022 digl cume gn Albula/Alvra

Tenor las ordinaziuns dalla constituziun communal az preschentainsa igl budget pigl onn 2022. La suprastanza communal ò tracto igl budget 2022 ed igl delibero per mangs dalla radunanza communal. El sa basa sen en pe da taglia da 100 %, digl chint annual 2020, digl chint annual 2021, tgi è betg anc saldo, e dallas indicaziuns digl budget 2021.

Budget digl chint economic 2022

Igl chint economic demossa en resultat total cun en surple digl retgav da CHF 2'711'865.00. Cumpigleidas ainten chel resultat extraordinari èn l’indemnisiun per la renunzta agl return digls implants e la taxa da concessiun digl reconcessiunamaint dall’ovra electrica Casti vest da CHF 4'253'665.00.

Igl resultat total cuntigna amortisaziuns dalla facultad d’administraziun da CHF 2'514'700.00, deposits an fonds/finanziaziuns spezialas da CHF 33'500.00

(ovra electrica) e retratgas da fonds/finanziaziuns spezialas da CHF 393'700.00 (provedimaint d'ava, serenera, gestiun digl rusment). Chegl dat en'autofinanziaziun (cashflow) da CHF 4'866'365.00. Las infurmaziuns suandontas servan per declarar las differenzas essenzialas da posiziuns singulas an cumparegliaziun cun igl onn precedent:

2 Scolaziun

La contribuziun agls consorzis da scola/progimnasi è sa redutgeida per radond CHF 195'000.00 an cumparegliaziun cun igl onn precedent (domber da scolar(a)s / adattaziun dalla structura).

6 Traffic

Igls costs nets èn s'augmentos per radond CHF 225'000.00 anvers igl budget digl onn passo (veias communalas + CHF 185'000.00 / luvratori communal + CHF 40'000.00).

7 Schurmetg digl ambiaint ed urden digl territori

7101 Provedimaint d'ava

Retgav "contribuziun dall'interessenza publica"	CHF	1'000'000.00
Retgav taxas d'ava	CHF	+ 45'000.00
Amortisaziuns extraordinarias	CHF	1'000'000.00
Reducziun taglia preliminar dalla taglia sen la plevalour	CHF	70'000.00

7305 Deponias

Retgav taxas da deponias (dalla galareia da sondagi sbova Brienz/Brinzauls)	CHF	+ 200'000.00
--	-----	--------------

7420 Rampars da protecziun

Igls costs restants tg'igl cumegn stò finanztgier concernent las investiziuns planisadas dalla "sbova Brienz/Brinzauls" da CHF 410'000.00 vignan amortisos aint igl chint economic a moda extraordinaria analog agls onns precedents. Chels sa cumponan scu suonda:

Sarvetsch da preavertimaint 2021-2024	CHF	60'000.00
Galareia da sondagi	CHF	350'000.00

8 Economia publica

8400 Turissem

An consequenza da mancanza da basas legalas (lescha da taxas da cura e da taxas per promover igl turissem) vignan las expensas dalla sparta digl turissem anc adegna finanztgeidas cun daners publics. Igl surple d'expensas monta igl onn tgi vign a radond CHF 494'000.00 (onn passo CHF 166'000.00).

Project "Mond dalla Landwasser" (credit d'impegn CHF 510'000.00; RG 16.07.2021)	CHF	250'000.00
Cumegn Lantsch/Lenz: contribuziun amplificaziun vial skis cun rodas, Arena da biatlon Lai	CHF	79'000.00

9 Finanzas e taglias

9100 Taglia da cumegn generala / 9101 Taglias spezialas

An tot ins spetga antradas da taglia pi otas an en import da CHF 200'000.00, cumparaglea cun igl budget 2021.

9300 Angulivaziun da finanzas e da grevezzas

Ins spetga antradas supplementaras da radond CHF 115'000.00 a basa da midadas dallas basas da datas per consequenza dalla revisiun parziala dalla lescha davart l'angulivaziun da finanzas, tgi è eida an vigour igl 01-03-2021.

9500 Parts d'antradas

Indemnisaziun renunztga agl return digls implants OE Casti vest	CHF	4'130'750.00
Taxa da concessiun unica OE Casti vest	CHF	122'915.00
Tschains digl dretg dallas avas OE Casti vest	CHF	+ 110'000.00
Retgav energiea gratuita/energiea da preferenza	CHF	- 40'000.00
Retgav "contribuziun publica provedimaint d'energiea"	CHF	- 90'000.00
Expensa "contribuziun interessenza publica provedimaint d'ava"	CHF	1'000'000.00

Budget chint d'investiziun 2022

Igl budget d'investiziun 2022 sa basa sen conclus da credit piglias dallas radunanzas communalas e dalla suprastanza communalas. Las expensas planisadas - per las qualas i mantga anc l'approvaziun cun vigour legala igl mument digl conclus pertutgont igl budget – è registradas cun ena clausula da bloccada (tenor art. 19 dalla lescha davart las finanzas).

Igl chint d'investiziun calculescha cun investiziuns bruttas da CHF 11'207'000.00, digls quals i vignan duvros CHF 7'600'000.00 per realisar igls projects an connex cun la "sbova Brienz/Brinzauls". Siva d'aveir subtraho las contribuziuns e las taxas d'attatg da totalmaintg CHF 9'152'000.00 restan investiziuns nettas da CHF 2'055'000.00. Cun l'autofinanziaziun budgetada (cashflow) da CHF 4'866'365.00 sa resulta en surple da finanziaziun da CHF 2'811'365.00.

Las investiziuns suandontas èn cumpigleidas aint igl budget 2022:

**Punct da sustign pumpiers Alvra: contribuziun compra auto-cisterna /
**Sanaziun parziala dalla tgesa da scola Casti (tgadafi da scola, tetg abitaziun pedel, implant solar) compra vehichel per lavours communalas (tractor incl. apparats supplementars) / contribuziun sanaziun ARA La Nois Surava / sbova Brienz/Brinzauls: sarvetsch da preavertimaint 2021-2024, galareia da sondagi / schurmetg crudada da crappa Crappa da Lauas Surava / concept pastgiras e bavradoirs Surava / avertura da gôt Aclas d'Alvagni / veia da gôt Vals Alvagni /
**conduct da MS MS/TS Mistail a TS Alvaschagn vischnanca / sistem da Smart Power Management.

Igls projects marcos cun ** èn registros cun la clausula da bloccada "resalva l'approvaziun digl credit antras la radunanza communalas". Els restan bloccos anfignen tgi la basa legala vo an vigour.

Ena resumaziun digl budget 2022 è agiuntada a chest messadi. Digl budget 2022 detaglea so neir piglia invista sen www.albula-alvra.ch. El so er neir retratg sen la canzleia communal a Casti.

Pe da taglia 2022 digl cumegn Albula/Alvra

Cun l'approvaziun digl contract da fusiun è igl pe da taglia digl cumegn Albula/Alvra nia fixo pigl onn 2015 sen 100 % dalla taglia cantunala simpla. Sa basond agl budget 2021 approvo igls 7 da favrer 2021 dalla votaziun all'urna, agl chint annual 2020 saldo ed approvo, scu er allas investiziuns planisadas pigl 2022, propona la suprastanza communal Albula/Alvra, da lascher igl pe da taglia pigl 2022 sen 100 % dalla taglia cantunala simpla.

Lescha federala davart igl acquist da bagnis immobigliars antras persungas agl exterior (LAIE)

Tenor art. 10 dalla lescha introductiva alla LAIE (BR 217.600) determinescha la regenza mintg'onn scu tg'igl contingent da lubientschas cantunal vign repartia, cun risguardar igls conclus digls cumegns. Igls cumegns vignan supplitgias d'annunztgier lour regulaziun, valevla a parteir digl 1. da schaner 2022, davart igl acquist da bagnis immobigliars antras persungas agl exterior agl inspectorat digl codesch funsil ed agl register da commerzi. La suprastanza communal Albula/Alvra propona da lascher la quota pigl cumegn Albula/Alvra sen 100 %.

Rapports da gestiun / rendachints

a) Uniun d'interess ARA Casti – sanaziun sistem da conducts

A caschung dalla radunanza communal digls 12 da zarcladour 2017 on las votantas ed igls votants delibero en credit brut da CHF 1'180'000.00 per la renovaziun digl sistem da conduct. Siva da ple tgi 25 onns menaschi è nia ramplazzo igl antier indrez da cumond dall'ARA Casti e la gronda part dalla tecnica da misiraziun.

Igls costs totals dalla realisaziun da chel project montan a CHF 962'446.30. Igls costs totals vignan repartias sen igls cumegns Albula/Alvra e Lantsch/Lenz a proporziun dallas misiraziuns d'ava persa furneida. La part pigl cumegn Albula/Alvra monta a CHF 431'635.80 e per igl cumegn da Lantsch/Lenz a CHF 530'810.50.

b) Alvagni Bogn: revitalisaziun dalla Landwasser e transfurmaziun dalla sbuccada ainten l'Alvra

La Landwasser è neida revaletada ecologicamaintg alla riva dretga sen l'otezza dalla piazza da golf ed alla sbuccada ainten l'Alvra. Alla riva dretga è nias construias dus affluents ed alla sbuccada è neida activada ava morta. Cun ulteriours elemaints scu lenna morta, crappa da rimnar ed ava stagnada è nia augmento igl spazi da veiver.

La radunanza communal da digls 12 d'otgover 2018 ò delibero en credit brut da CHF 780'000.00 pigl project "revitalisaziun Landwasser e transformaziun sbuccada ainten l'Alvra".

Igls costs totals per realisar chel project montan a CHF 672'016.50. Igl credit concedia da CHF 780'000.00 è damai nia sotpasso per 13.84 % u CHF 107'983.50. Siva da subtrahar las contribuziuns dallas ovras electricas da Turitg (prestaziuns da cumpensaziun) e digl uffezi per la nateira ed igl ambiant digl cantun Grischun, restan costs da CHF 59'182.50 pigl cumegn Albula/Alvra. Igls costs restants on savia neir retratgs digl fonds "maseiras substitutivas per las regiuns umidas aint igl Grischun central" e "prestaziuns da cumpensaziun piazza da golf Alvagni".

c) Brienz/Brinzauls: sbova – preproject 1 / program d'examinaziun

Causa dall'acceleraziun carschainta dalla sbova da Brienz/Brinzauls è nia decida d'examinar la structura ed igl mecanissem. Igl 2015 è percheigl neida fatga en'evaluaziun da metodos. La fegnameira da chella evaluaziun era, da catar metodos d'examinar adattadas per l'evaluaziun da basa (preproject 1). A caschung dalla radunanza communal digls 12 da fanadour 2017 on las votantas ed igls votants accepto en credit brut da CHF 2'939'000.00 per la realisaziun digl preproject 1 / program d'examinaziun. Igls resultats digl preproject 1 duessan lubeir en studi da variantas per ena sanaziun pussebla dalla sbova da Brienz/Brinzauls e demussar, schi ena sanaziun è ansomma pussebla.

Igls costs totals per realisar igl preproject 1 montan a CHF 2'939'201.45. Igl credit concedia da CHF 2'939'000.00 è damai nia surpasso per 0.01 % u CHF 201.45. Siva dalla subtracziun dallas contribuziuns digl cantun, digl uffezi da construcziun bassa, dalla Veiadafier retica SA e da privats restan costs da CHF 146'862.65 pigl cumegn Albula/Alvra.

d) Brienz/Brinzauls: territori dalla bova e dalla sbova / preproject survigilaziun e preavertimaint 2019 – 2024

Las votantas ed igls votants on delibero en credit brut da CHF 910'000.00 per cuntinuar ed optimar la survigilaziun ed igl preavertimaint digl territori dalla bova e dalla sbova da Brienz/Brinzauls. Cun igl sistem da survigilaziun e d'avertimaint vignan registradas venavant las massas dalla sbova e las massas cumprimeidas e sclavinadas. I vignan er obtigneidas ulteriouras ancunaschientschas pertutgont igl mecanissem digl muvimaint e dalla cinematica dalla sbova.

Chegl duess pussibilitar ena prognosa sur dall'activitad dalla sbova ed ins so far attent a gronds evenimaints eventuels.

Igls costs totals pigl project "survigilaziun e preavertimaint 2019 – 2024" importan CHF 929'962.90. Igl credit concedia da CHF 910'000.00 è oramai nia surpasso per

2.19 % u CHF 19'962.90. Siva da subtrahar las contribuziuns digl cantun, digl uffezi da construcziun bassa, dalla Veiadafier retica SA restan costs da CHF 92'996.25 pigl cumegn Albula/Alvra.

e) Brienz/Brinzauls: traversa our dalla bova Vasarouls / regrouppamaint veia, conducts d'ava e d'energeia

Las votantas ed igls votants on a caschung dalla radunanza communal digls 17 da fanadour 2020 concedia en credit brut da CHF 710'000.00 pigl regrouppamaint dalla veia, pigls conducts d'ava e d'electricidad. Cun realisar chel project è la cruschada neida spustada ainten en territori pi quiet an direcziun da Vasarouls. Cun la construcziun nova digls conducts d'ava e d'electricidad so neir garanteida la sierrezza da provedimaint per varsaquants onns.

Igls costs totals per realisar chest project montan a CHF 654'899.95. Igl credit concedia da CHF 710'000.00 è oramai nia sotpasso per 7.76 % u CHF 55'100.05. Cun subtrahar las donaziuns fatgas da CHF 50'000.00 restan costs da CHF 604'899.95 agl cumegn Albula/Alvra.

f) Stierva: SIE 2019 – veia da gôt Schlasung

A caschung dalla radunanza communal digl 1 da matg 2019 on las persungas cun dretg da votar approvo en credit brut da CHF 450'000.00 per renovar la veia da gôt existentia “Schlasung” a Stierva. Cun realisar chest project è neidas renovadas las construcziuns d'art existentas vers angiu e las strètgas punctualas scu er las parts mengia teissas è neidas allontanadas. Pinavant è neidas schlargedas las stiertas ed igl vial è nia renovo cun ena drenascha dall'ava alla surfatscha.

Igls costs totals per realisar chest project montan a CHF 426'497.40. Igl credit concedia da CHF 450'000.00 è oramai nia sotpasso cun 5.23 % u CHF 23'502.60. Siva da subtrahar las contribuziuns (cantun – 68 %) restan costs da CHF 137'332.55 agl cumegn Albula/Alvra.

Casti, igls 25 da november 2021

La suprastanza communal Albula/Alvra